

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/15/2025
Identifikačné číslo spisu:	3122206810
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3122206810.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého B. T.F., narodeného XX. V. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa matky S. W., narodenej XX. M. XXXX, G., K. XXXX/XX a otca B. T.T., narodeného XX. I. XXXX, Z., B.R. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Bratislava, Košická 56, za účasti R. N., narodenej XX. X. XXXX, Z., W. W. XXXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., Martin, Holubyho 51, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/47/2023, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2025 sp. zn. 12CoP/153/2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2025 sp. zn. 12CoP/153/2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 24. júla 2024 č. k. 12C/47/2023-401 rozhodol tak, že nariaduje toto neodkladné opatrenie:

„I. Žalovanej ukladá písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne nekontaktovať maloletého žalobcu 2/.

II. Žalovanej ukladá na vzdialenosť menšiu ako 50 m nepribližovať sa k maloletému žalobcovi 2/.

III. Žalobkyni 1/ a maloletému žalobcovi 2/ sa priznáva náhrada trov konania.

IV. Poučuje žalovanú R. N., že môže ako žalobkyňa podať proti maloletému žalobcovi 2/ B. T.T., nar. XX.XX.XXXX ako žalovanému, žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať nároku na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia s tým, že jej podaním je povinná znášať právne následky vyplývajúce z Civilného sporového poriadku“.

1.1. V danej veci žalobcovia 1/ (matka) a 2/ (maloletý v zastúpení svojou matkou) podali proti žalovanej R. N.N. (ďalej ako „žalovaná“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadali rozhodnúť tak, že žalovanej sa zakazuje kontaktovať písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami žalobkyňu 1/ (matku), ako aj žalobcu 2/ (maloletého) a žalovanej sa zakazuje priblížiť sa k žalobkyni 1/ (matke), ako aj k žalobcovi 2/ (maloletému) na vzdialenosť menšiu ako 50 m. O návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 12C/44/2022-45 zo dňa 25. októbra 2022 tak, že nariadil

neodkladné opatrenie v nasledovnom znení: „I. Žalovanej ukladá písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne nekontaktovať žalobkyňu 1/ a maloletého žalobcu 2/. II. Žalovanej ukladá na vzdialenosť menšiu ako 50 m nepribližovať sa k žalobkyňi 1/ a maloletému žalobcovi 2/. III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi 1/ a maloletému žalobcovi 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 % k rukám žalobkyne 1/ v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude po právoplatnosti tohto rozhodnutia určená výška náhrady trov konania.“ Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd uznesením č. k. 6Co/24/2023-231 zo dňa 25. apríla 2023 rozhodol tak, že: „I. Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. v častiach týkajúcich sa žalobkyne 1/ potvrdzuje. II. Súd poučuje žalovanú R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., W. W. XXXX/X, že môže ako žalobkyňa podať proti žalobkyňi 1/ S. N. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. M.I. XXX ako žalovanej žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať nároku na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia s tým, že jej podaním je povinná znášať právne následky vyplývajúce z Civilného sporového poriadku. III. Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. v častiach týkajúcich sa žalobcu 2/ a vo výroku III. o náhrade trov konania ruší a vec mu v týchto častiach vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“ Dôvodom zrušenia uznesenia prvostupňového súdu vo vzťahu k žalobcovi 2/, t. j. maloletému bol nesprávny procesný postup okresného súdu, keď maloletému v konaní neustanovil kolízneho opatrovníka, napriek tomu, že na to boli splnené podmienky (kolízia rodičov a dieťaťa). Okresný súd po ustanovení kolízneho opatrovníka maloletému si vyžiadal jeho stanovisko. Kolízny opatrovník trval za žalobcu 2/ (maloletého) na podanom žalobnom návrhu, žalobu nezobral späť a stotožnil sa s vyjadreniami žalobkyne 2/ (matky). Po vrátení veci odvolacím súdom prvostupňovému súdu na ďalšie konanie zostal predmetom konania návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v požadovanom znení vo vzťahu k žalobcovi 2/ (maloletému).

1.2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. g), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Okresný súd dokazovaním zistil, že pri realizácii styku otca s maloletým dochádzalo ku konfliktom medzi žalobkyňou 1/ (matkou) a žalovanou, ktoré sa následne stupňovali. Žalovaná ako osoba, ktorá nie je nositeľom rodičovských práv a povinností k maloletému žalobcovi 2/ a tieto ani podľa zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) nevykonáva, spolupôsobí pri styku otca s maloletým žalobcom 2/, a to bez toho, aby na také spolupôsobenie bola oprávnená súdom, a to len na základe žiadosti otca a bez súhlasu matky - žalobkyne 1/. Okresný súd mal za to, že tvrdenia žalobkyne 1/ - matky maloletého žalobcu 2/ sa týkajú aj návrhu maloletého žalobcu 2/ a kolízny opatrovník maloletého žalobcu 2/ sa s nimi stotožnil. Podľa okresného súdu zásah do duševnej integrity rodiča, ale aj dieťaťa, môže spočívať aj v tom, ak iná osoba bez toho, aby bola na to akokoľvek oprávnená, narušala pokojný výkon rodičovských práv najmä tým, že sa rodičovi vyhráža, že príde o starostlivosť, ktorú maloletému dieťaťu zabezpečuje, že si maloleté dieťa nechá zveriť do svojej osobnej starostlivosti, keďže len ona dokáže zabezpečiť potreby maloletého, ako to vyplývalo zo správy CDR Zlatovce zo dňa 13. 10. 2022. Zásah do duševnej integrity dieťaťa môže spočívať aj v tom, ak iná osoba bez toho, aby bola na to akokoľvek oprávnená, narušala pokojný výkon rodičovských práv najmä tým, že sa zúčastňuje styku otca s maloletým dieťaťom, ak si to maloleté dieťa nepraje, ruší ho pri stretávaní sa s otcom, nevhodne sa správa k dieťaťu. Zo správy CDR Zlatovce zo dňa 13. 10. 2022 bolo osvedčené, že žalovaná do preberania dieťaťa výrazným spôsobom zasahovala a podľa vyjadrenia samotného maloletého žalobcu 2/ je pre neho lepšie byť pri styku s otcom sám, lebo žalovaná je voči nemu zlá a otravná.

1.3. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery mal okresný súd za to, že návrh maloletého žalobcu 2/ bol osvedčený a vyhovel mu v celom rozsahu tak, ako bol uvedený v návrhu zo dňa 20. 10. 2022, s čím sa kolízny opatrovník maloletého žalobcu 2/ stotožnil. Podľa súdu bude v záujme maloletého žalobcu 2/ a ochrany jeho telesnej i duševnej integrity v zmysle osvedčených skutočností uvedených vyššie, aby sa žalovaná k nemu nepribližovala na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, časovo bez obmedzenia, nielen počas preberania a odovzdávania maloletého dieťaťa otcovi.

1.4. Okresný súd v tomto uznesení neuložil maloletému žalobcovi 2/ povinnosť podľa § 336 ods. 1 CSP, preto žalovanú poučil podľa ust. § 337 ods. 1 CSP. Zároveň poukázal na to, že žalovaná môže podľa § 334 CSP žiadať o zrušenie neodkladného opatrenia, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

1.5. Podľa § 225 ods. 1 CSP súd nepriznal úspešným žalobcom 1/ (matke) a 2/ (maloletému) náhradu

trov konania, pretože žiadnu v návrhu nežiadali, nemali v konaní ani právne zastúpenie.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 30. apríla 2025 sp. zn. 12CoP/153/2024 rozhodol tak, že:

„uznesenie okresného súdu, ktorým nariadil neodkladné opatrenie vo výrokoch II., a IV. m e n í tak, že otcovi ukladá povinnosť zabezpečiť neprítomnosť R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W. XXXX/X, Z. pri výkone práva styku s maloletým B. T., nar. XX.XX.XXXX ako aj pri preberaní maloletého do starostlivosti otca a pri odovzdaní maloletého do starostlivosti matky (I. výrok).

Poučuje otca, že je oprávnený podať na príslušnom súde voči matke návrh na nahradenie súhlasu matky s prítomnosťou R. N.Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W. XXXX/X, Z. pri výkone práva styku otca s maloletým ako aj pri preberaní maloletého do starostlivosti otca ako aj pri odovzdaní maloletého do starostlivosti matky (II. výrok).

Vo výroku I. uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh matky zamietla (III. výrok).

Uznesenie okresného súdu vo výroku III. vo vzťahu k žalobkyni 1/ p o t v r d z u j e (IV. výrok).

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania (V. výrok).“

2.1. Odvolací súd po oboznámení sa s napadnutým rozhodnutím, odvolaním otca i žalovanej ako i obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia. Bolo osvedčené, že pri realizácii súdom nariadeného styku otca s maloletým dieťaťom (pri preberaní a odovzdávaní) sa zúčastňovala žalovaná za prítomnosti a súhlasu otca, avšak bez súhlasu matky, pričom dochádzalo zo strany žalovanej k verbálnemu zasahovaniu a konfliktom s matkou dieťaťa, ktoré žalovaná nepopierala. Uvedené jednoznačne vyplýva z uznesenia Okresného súdu Trenčín č. k. 12C/44/2022-25 zo dňa 25. októbra 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6Co/24/2023-231 zo dňa 25. apríla 2023 rozhodujúceho o rovnakom návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Nakoľko uvedené zásahy sa uskutočňovali za prítomnosti dieťaťa bolo dôvodné potrebu nariadenia neodkladného opatrenia konštatovať aj vo vzťahu k dieťaťu a osvedčenie ohrozenia duševnej integrity dieťaťa. Pokiaľ uznesenie okresného súdu vo výroku II. zmenil, tak dôvodom bolo to, že výrok neodkladného opatrenia nezodpovedal konaniu týkajúcemu sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa ohľadom nezhody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností. Podľa odvolacieho súdu aj rozhodnutie o zabezpečení neprítomnosti tretej osoby, ktorej účasť umožňuje otec dieťaťa v rozpore s názorom matky spadá do konania o nezhode rodičov podľa § 35 zákona rodine. Nakoľko bolo možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu ako výslovne upravuje zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej ako „CMP“), uložil otcovi povinnosť zabezpečiť neprítomnosť žalovanej pri výkone úpravy styku s maloletým dieťaťom, ako aj pri preberaní maloletého do starostlivosti otca alebo pri odovzdaní maloletého do starostlivosti matky. Podľa § 337 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje (ods. 1), a súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej (ods. 2 veta prvá). Odvolací súd uviedol, že predmetný návrh matky kvalifikuje ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania (§ 324 ods. 1 CMP) vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti (viď ust. § 111 CMP). Vzhľadom na to výrok IV. uznesenia okresného súdu zmenil tak, že v zmysle ust. § 337 ods. 1 CSP poučil otca, že je oprávnený podať na príslušnom súde návrh na nahradenie súhlasu matky s prítomnosťou žalovanej pri výkone práva styku otca s maloletým, ako aj pri preberaní maloletého do starostlivosti otca a pri odovzdaní maloletého do starostlivosti matky. V prípadnom konaní sa tak súd bude môcť zaoberať aj skúmaním najlepšieho záujmu dieťaťa, na ktoré poukazuje v odvolaní otec. Vo výroku I. uznesenia okresného súdu, ktorým súd žalovanej uložil písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne nekontaktovať maloletého žalobcu 2/ odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh matky zamietol. Dôvodom bolo, že spolupôsobenie žalovanej ohrozujúce duševnú integritu dieťaťa sa realizovalo len pri výkone práva styku s maloletým a nie iným kontaktovaním, ktoré bolo uložené okresným súdom navyše bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia. Odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výroku III., ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania (po predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu v právnej veci žalobkyne 1/ proti žalovanej o nariadenie neodkladného opatrenia), a to konkrétne nepriznávajúce žalobkyni 1/ ako úspešnej

účastnícke náhradu trov konania pre neuplatnenie si ako vecne správne potvrdil.

2.2. O trovách konania spojených s konaním o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa pred začatím konania odvolací rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, v spojení s § 57, § 58 ods. 1, § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania, nakoľko nebol podaný návrh a ani zistené dôvody pre aplikáciu ust. § 55 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. b), c), e) a f) CSP.

3.1. V dovolaní namietal, že:

- od roku 2023 v súdnom konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom vystupoval iba ako zákonný zástupca maloletého dieťaťa a podania robil výlučne v mene maloletého dieťaťa ako zákonný zástupca a z tohto dôvodu mu nie je zrejmé, kedy odvolací súd dospel k záveru, že otec je účastníkom konania;
- nikdy nebol do konania formálne pribratý ako účastník konania alebo ako strana konania, čo znamená, že odvolací súd rozhodnutím zasiahol do práv otca, najmä práva podať odvolanie a uplatňovať tak procesné práva v rámci dvojinstančného konania;
- tento prípad nebolo možné posúdiť ako konanie vo veci nezhody rodičov maloletého o výkone ich rodičovských práv a povinností, pretože návrh v konaní podal maloletý (nie matka) a ten v tomto smere jednoznačne a nespochybniteľne smeroval voči žalovanej pani N. a nie voči otcovi. Pokiaľ súd chcel vec vyhodnotiť ako konanie v otázke nezhody rodičov, tak by matka (nie maloletý) musela formulovať návrh tak, že žiada otcovi prikázať zabezpečiť neprítomnosť tretej osoby;
- konanie odvolacieho súdu je absolútne zmatečné, pretože podľa § 35 zákona o rodine je možné konanie o nezhode rodičov začať výlučne na návrh niektorého z rodičov. Pokiaľ mal súd v tomto konaní riešiť nezhodu medzi rodičmi, tak mal v prvom rade vyriešiť nezhodu rodičov pri podaní samotného návrhu na neodkladné opatrenie, čo sa evidentne v tomto konaní nestalo;
- vo vzťahu k otcovi rozhodol v prvom stupni Krajský súd Žilina, čo je nutné vyhodnotiť ako nesprávne obsadený súd, pretože v konaní mal rozhodnúť najskôr okresný súd.

3.2. Vzhľadom na uvedené, navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Matka maloletého sa k dovolaniu otca nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [(§ 420 písm. f) CSP)] zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmatečnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

6. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu,

právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

7. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. b), c), e) a f) CSP. Z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. R 21/2018) vyplýva, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samu. Jedná sa o prípady, kedy rozhodnutie o neodkladnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej a zároveň, na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Je tak zrejmé, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (konzumuje vec samu) a podlieha dovolaciemu prieskumu cez optiku § 420 CSP.

9. Najvyšší súd v prvom rade skúmal, či sú naplnené dôvody zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) otec maloletého v dovolaní namietal chyby a nesprávosti v procese prejednávania veci (t. j. v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu. Podstatou dovolania je vyriešenie procesného postavenia otca v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloletých a s tým spojená povinnosť uložená otcovi odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí.

11. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci vyskytli nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, ako aj nedostatky v samotnom rozhodnutí odvolacieho súdu z pohľadu jeho vykonateľnosti. Odvolací súd podľa § 420 písm. f) CSP porušil právo dovolateľa na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu.

12. Dovolací súd po preskúmaní súdneho spisu konštatuje, že v danom prípade matka dieťaťa podala na okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanej (priateľka otca) zákaz kontaktu a zároveň priblíženia k maloletému. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že matka sa tým istým návrhom domáhala zákazu kontaktu a priblíženia zo strany žalovanej aj voči svojej osobe. Tomuto návrhu okresný súd v poradí prvým uznesením vyhovel a odvolací súd ho potvrdil. Navrhovaný zákaz kontaktu a priblíženia vo vzťahu k maloletému odvolací súd zrušil z dôvodu procesného pochybenia prvostupňového súdu. Po ustanovení kolízneho opatrovníka maloletému, okresný súd opäť rozhodol a uložil žalovanej zákaz kontaktu a priblíženia aj voči maloletému. Odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa. Uznaním v zhode so súdom prvého stupňa, že zo strany žalovanej dochádza k rušivému konaniu pri styku otca s maloletým, ale modifikoval zákaz priblíženia k maloletému tak, že ho má zabezpečiť otec, t. j. zákaz priblíženia nebol uložený priamo žalovanej, ale ako povinnosť zo strany otca. Zákaz kontaktovania považoval odvolací súd za nedôvodný.

12.1. Dovolací súd ohľadom neodkladných opatrení, ktorých účastníkmi konania sú maloleté deti

poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2025 sp. zn. 6CdoR/2/2025, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2025. Najvyšší súd tu zaujal právny názor, že neodkladné opatrenie o zákaze priblíženia sa rodiča k maloletému dieťaťu podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP je vecou starostlivosti súdu o maloletých podľa § 111 písm. d) CMP. Najvyšší súd tak judikoval, že v civilných mimosporových konaniach je možné návrhom uplatniť aj neodkladné opatrenia podľa § 325 ods. 2 CSP (napr. zákaz kontaktovania, zákaz priblíženia), avšak toto konanie bude vždy vecou starostlivosti súdu o maloletých podľa § 111 CMP, ak sa týka maloletej osoby. Z preskúmaného spisu vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý podala matka voči žalovanej bol kombinovaným návrhom podľa CSP a CMP. Zákaz kontaktovania a priblíženia voči matke sa posudzoval podľa príslušných ustanovení CSP ako sporové konanie. Avšak konanie o zákaze kontaktovania a priblíženia tretej osoby k maloletému je nepochybne konaním vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré sa posudzuje podľa CMP (§ 111 CMP), za subsidiárneho použitia ustanovení CSP. Ohľadom podriadenia veci procesnému kódexu, ktorým je CMP nie je súdom nižšieho stupňa čo vytknúť.

12.2. Aby išlo o vec starostlivosti o maloletých, podstatou je to, či má daná vec hmotnoprávny základ v zákone o rodine. Dovolací súd súhlasí, že v danom prípade ide o nezhodu rodičov ohľadom styku maloletého s otcom, ktorého sa zúčastňuje so súhlasom otca, ale bez súhlasu matky, tretia osoba - priateľka otca, a z čoho vznikajú konfliktné situácie. Vec je tak možno podriaďiť pod § 35 zákona o rodine. Podľa § 111 písm. h) CMP je však konanie týkajúce sa nezhody rodičov návrhovým konaním. Matka v zastúpení maloletého žiadala súd o zákaz kontaktovania a priblíženia priateľky otca k maloletému. Pokiaľ matka žiadala uloženie povinnosti žalovanej (nie k otcovi), aj keď vo vzťahu k maloletému, je súd povinný tento návrh rešpektovať a v neposlednom rade o ňom rozhodnúť. Nie je oprávnený priznávať účastníkom konania v odvolacom konaní procesné postavenie, ktoré nemali od začiatku konania (otec na začiatku konania vystupoval len ako zástupca maloletého a nie ako nositeľ hmotnoprávnej povinnosti), ak na to nie sú splnené zákonné podmienky. Je tak dôvodná dovolacia námietka otca, že tento nebol v návrhu na začatie konania označený za povinnú osobu a teda mu odvolací súd nemohol z ničoho nič ukladať povinnosti.

Bez ohľadu na vyššie uvedené, dovolací súd poukazuje aj na nevykonateľnosť samotného obsahu výroku, ktorým odvolací súd uložil otcovi zabezpečiť zákaz prítomnosti tretej osoby pri styku otca s maloletým. Je nemysliteľné, aby otec maloletého niesol zodpovednosť za konanie tretej osoby, aj keď je to jeho priateľka a vyvstáva tak praktická otázka, ako by to mal otec urobiť, keď s tým žalovaná nebude súhlasiť. Dovolací súd podotýka, že nezhoda rodičov ohľadom maloletého sa môže týkať aj tretej osoby, keď jeden rodič súhlasí s tým, aby sa tretia osoba zúčastňovala styku s maloletým a druhý rodič s takýmto „asistovaným“ stykom nesúhlasí. Je však nelogické zaväzovať na zabezpečenie bezproblémového styku s maloletým dieťaťom rodiča, ktorý s prítomnosťou tretej osoby súhlasí, keď rušivým elementom je práve tá tretia osoba, ktorá bola v návrhu označená ako povinná osoba (nositeľka subjektívnej povinnosti). Najvyšší súd podotýka, že v rozhodovacej praxi už pripustil, že neodkladné opatrenie je možné uložiť tretej osobe.

12.3. A v neposlednom rade je potrebné poukázať aj na zrejmú chybu v písaní v II. výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, kde je žalovaná označená nesprávnym priezviskom.

13. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo dovolateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vo vzťahu k ďalším namietaným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. b), c) CSP dovolateľ neuviedol žiadne konkrétnosti, a preto sa nimi odvolací súd nezaoberal. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP, že o jeho veci rozhodol nesprávne obsadený súd dovolací súd uvádza, že základné súdne konanie v našom právnom systéme je dvojínštancné a Krajský súd v Žiline bol príslušný na prejednanie a rozhodovanie v danej veci ako odvolací súd. Táto dovolacia námietka otca je nedôvodná.

14. Vzhľadom na dovolateľom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.